

БОРІТЬСЯ ЗА РОБІТНИЧІ ПЕНСІЇ

Сталеві промисловці видали наказ управителям підприємств приготуватися до спинення праці в півночі з суботи на неділю 25 вересня. Це зробили вони після першого дня нарад з представниками юніі сталевих робітників, скликаних на домаганнях преаіденської ради для відвернення загрози страйку, який обійме мільйон юнійних членів. На перших нарадах голова юніі, Філіп Морей, заявив відверто, що страйк почнеться в назначений наперед час, якщо підприємці не згодяться на пропозицію преаіденської ради, признати робітникам цілу низку добродійств. Між ними є домагання старечої пенсії, за доплатою по 6 центів від години за кожного робітника в додатку до 4 центів на добродійний фонд для здоров'я. Основне домагання Морей таке, що робітник має дістати старечу пенсію тільки з доплат підприємців без доплат робітників.

480,000 вуглекопів на страйку.

Майже всі члени юніі Юнайтед Майн Воркерс вийшли на страйк учора самостійно, без окремого доручення голови юніі, Джана Л. Луїса з гаслом: „Нема добродійного фонду — нема роботи“. Страйк почався на знак протесту, проти тих власників майн, які перестали виплачувати по 20 центів від викопаної тони вугілля до майнерського фонду добродійності, з якого виплачуються старечі пенсії. Внаслідок такої відмови, юнія перестала виплачувати пенсії своїм членам. Власники обвинувачують предсідника майнерської юніі, Луїса, в намісненні викликати хаос в вугільній промислі.

Форд годиться на пенсії по 56 доларів.

Юнія автомобілевих робітників повідомила підприємство Форда, що вона викликає своїх членів на страйк 29 вересня, якщо підприємство не сповнить юнійних домагань. Стоденні переговори між обома сторонами не довели до повного порозуміння. Звісно тільки, що Форд годиться на пенсію по \$50 місячно, замість \$100 вимаганих юнією. Крім того юнія домагається вилат до фонду добродійності і відповідних улпшень при продукції.

ЛІП ЕЛЕМЕНТИ ДАЛЬШЕ ПЕРЕМАГАЮТЬ В ЕЛЕКТРИЧНІЙ ЮНІ.

Клівленд. — Перші спроби обрахунку сил між ліваими, тобто комуністичними, і правими, отже антикомуністичними елементами на річний конвенції юніі електричних робітників, виказують, що пробольшевицькі елементи мають більшість. Спроба сил прийшла при голосуванні над датою, коли мають бути переведені вибори на юнійних урядовців. Перейшла пропозиція лівих.

МОРСЬКА ЮНІЯ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНА.

Нью Йорк. — Делегати на річний конвенції Красної Морської Юніі подавляючою більшістю голосів ухвалили заяву, що вони стоять при американським прапорі і що будуть боронити свої країни проти кожного ворога, виключаючи й Советський Союз. Резолюцію ухвалено 488 голосами проти 56, при чому 53 делегати стрі-

ЗБИРАЮТЬСЯ НА НАРАДИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ АТОМОВОЇ ТАЙНИ

Вашингтон, 19. вересня. — Тридержавні наради над виявленням атомових тайн заповіджені на вівторок 20-го вересня. Злучені Держави, Канада, й Великобританія мають взаємно передати собі інформації щодо способів виробу атомової бомби. Наради є тільки продовженням подібних нарад, які відбулися у Вашингтоні в липні, а потім перенеслися до Лондону. Ці наради називає департамент стейту „дослідницькими“, бо рішення, щоб поділитися знаннями про виріб бомби належить до конгресу Злучених Держав.

ЕВРОПА ПОТРЕБУЄ 50 ДИВІЗІЙ ДЛЯ ОБОРОНИ ПЕРЕД СОВЕТАМИ

Сенат довідався вже про думку військових чинників в справі оборони Європи перед можливим наїздом Советів. За вістями, призираними військовою владою, Росія має тепер п'ять мільйонів людей під зброєю. Там Коналлі, голова сенатської комісії закордонних справ, сказав під час дискусії в повнім сенаті, що „Росія піде виправдою для знищення демократії і вільних урядів цього світу, як тільки буде вважати, що вже прийшов на неї час“. Сенатор Милард Е. Тайдингс виявив, що голова спільного генерального штабу ген. Омар Н. Бредлі оцінює, що Європа потребує 50 дивізій в повнім виряді для спинення інвазії Європи і витримання в боротьбі кілька місяців. Це може не тільки спинити інвазію, але й повернути війну проти Советів. Тайдингс заясував некорисне положення європейських держав щодо збройної сили і тому домагався признання півтора більйона доларів на озброєння Європи. Надіються, що сенат ухвалить бажану адміністрацією суму ще бжучого тижня.

НОВА НОТА ДО САТЕЛІТІВ

Злучені Держави ще раз вислали ноту до Болгарії, Угорщини й Румунії з пропозиціями, щоб вони приступили до складення комісії для вирішення спору над знестуванням постанов у мировім договорі в справі збереження прав людини на своїх територіях. На попередні ноті згадані держави відповіли згідно, що це втручання в їхні внутрішні справи.

ПОВНІ РОЗМОВИ В СПРАВІ МИРОВОГО ДОГОВОРУ З АВСТРІЄЮ.

У Нью Йорку почалися нові розмови представників Чотирьох Потуг для складення мирового договору з Австрією. У нарадах бере участь советський заступник міністра закордонних справ Андрій Вишинський, який уже приїхав на наради Асамблеї О. Д. При висіданні з корабля в Нью Йорку Вишинський говорив дуже лагідно й висловив надію, що О. Д. досягнуть своїх цілей.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД ПРОСІДЖУЄ КАТАСТРОФУ З КОРАБЛЕМ НОРОНІК

Оттава. — Міністерство транспорту склало комісію для прослідження катастрофи з кораблем Норонік у Торонто, під час якої згинуло 125 осіб. Цю вістку профбулозис міністер в парламенті. Головою комісії назначено члена Верховного Суду Канади суддю Р. Л. Келлока. Вступні докождження вже почалися в Торонто.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ СОВЕТСЬКИХ ТОРТУР

Берлін, 20 вересня. Заступник американського військового губернатора в Німеччині, ген. Джордж П. Гейс, вислав учора советському командантові, ген. М. І. Дратнінові, гострий протест проти советських знущань і тортур, яких вони допустилися над заарештованими ними американським волянчук, капітан американської авіації, що під час війни служив при бомбардувальниках та виконав 44 успішні нальоти на Японію. Після війни він довший час навчався в школі, з великим успіхом підготовляючи нові кадри летунів, за що одержав високі відзначення з Вашингтону. Покійний був членом 54 відділу УН Союзу в Велінгфорді. Його батько, Антін Маланчук, є організатором УНСоюзу.

ГРОМАДИ ДОПОМАГАЮТЬ В ПЕРЕСЕЛЕНЦІЙ АКЦІЇ

Крім прикладних громадів трапляються люди без серця і відмовляють допомоги

Філадельфія, 20 вересня. Велена ЗУАДКомітетом переселення акція в останню часі знову привбрала на масовості і тим самим ще збільшилася криза примичення та опіки новопрібулим. Учора приїхало до Нью Йорку аж 80 родин, що їх треба було негайно розмістити а в найближчу суботу приїжджас на кораблі „Дженерал Велчфорд“ 417 українців, в тому 103 родини, що їх треба буде розмістити між нашими громадами. На жаль, крім свідомих і патріотичних громад і громадів, які докладають всіх найбільших зусиль для допомоги в цій рйшальній рятунковій акції, трапляються все ще громади і одиниці, які ради особистої вигоди відмовляються від участі і допомоги в цій великій справі. Громада Вунаскет, Р. Ай. прийняла 8 родин (30 осіб), в тому 5 родин, що були вислані до неї і 3 родини, що їх відмовилася прийняти громада в Менвілі, Р. Ай. Всі ці родини перебувають під опікою місцевої Православної Парафії. Мала громада в Шерон, Па., (Правосл. Парафія з парохом о. Мусійчуком) прийняла три родини і згодилася прийняти ще дві додатково. Відмовилася прийняти переселенців громади в Лорейн, О. Голіск, Мас., Теревіл, Мас., та деякі інші, що будуть проголошені в дальшому. В наслідок нелюдяного вчинку громади в Ансонії, яка залишила на вулиці чотири родини переселенців, тепер ведеться докождження проти Комітету на домагання місцевой преси. ЗУАДКомітет звертається з гарячим закликом до всіх громад і поодиноких громадян, щоб вони виявили найбільше доброї волі та активності в допомозі в цій переселенчій акції, від якої залежить рятунковий тисляч українських ситальців та яка тепер є найбільш нагальною.

СОЮЗОВА ІМПРЕЗА В ЕМБРИДЖІ, ПА.

В неділю, дня 18-го вересня, Братство св. Василія Вел., 161 відділ УНСоюзу в Ембриджі, Па., влаштувало Союзове Сяго, получене з паленням морсьеджу на Союзовому Домі. Релігійність Братства, вартості 46,000 доларів, тепер вже цілком сплачена та служиме членству і громаді. Головую промову на святі виголосив головний касієр УНСоюзу, Роман Слободян, а були привийні геж заступники головного предсідника, п-ні Марія Малевич та головна радна Євгенія Лепко-Жеребняк. В місцевості на окреме признання заслугаус прикладна співпраця старшої і молодшої генерації та велика активність обидвох.

ВІДБУВСЯ 15-ТИП РІЧНИЙ З'їЗД О.Д.В.У.

В днях 3, 4 і 5-го вересня відбувся в Дітроїті 15-тий з черги річний з'їзд Організації Державного Відродження України, в якому взяло участь поверх 100 осіб з різних місцевостей ЗДА, як теж з Канади. З'їзд відкрив і ним проводив в заступстві неприяного голови проф. Олександра Грановського, його діючий заступник, інж.

УКРАЇНСКА КАТОЛИЦЬКА ГРОМАДА В ПИТСБУРГУ ДАЄ ПРИКЛАД

В неділю, дня 18-го вересня, Українська Католицька Громада в Савт Сайд в Питсбургу обходила вчисто 40-літній ювілей священства свого пароха, о. Михайла Кіндія. З такої нагоди рано відправлено торжественну Службу Богу з

КАНАДА І ФРАНЦІЯ ЗМЕНШУЮТЬ ВАРТІСТЬ СВОЄЇ ВАЛЮТИ

ДОСІ 19 КРАЇН ІШЛИ ЗА ПРИКЛАДОМ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ДЕВАЛЬВАННІ ГРОШЕЙ.

В слід за передвчорашнім обезціненням англійського фунта стерлінгів на 30.5%, девальвацію своїх грошей проголосили учора теж Канада і Франція та цілий ряд інших країн. Канада зменшила вартість свого долара на 10%, так що тепер один американський долар вартує \$1.10 канадського, а Франція встановила вартість свого франка на 350 до одного долара. Негайно після проголошень девальвації в Англії до цього відповідно достосувалися та зменшили вартість своєї валюти вже такі країни: Австралія, Бурма, Канада, Цейлон, Данія, Єгипет, Фінляндія, Франція, Ісландія, Індія, Ізраїль, Ірландія, Малайя, Голандія, Нова Зеландія, Норвегія, Південна Африка і Швеція. Заповідасться подібна акція Пакистану, як теж в Італії, Греції та деяких південно-американських країнах, що мають тісну торговельні стосунки з Британією. В найближчому часі наступить переоцінка валют майже всіх країн і всі вони зрівнюють вартість своїх валют до відношення фунта стерлінгів до долара. Німецька марка, що досі вартувала 80 центів, в найближчій дях буде зменшена до 20 центів. Подібне теж з австрійською валютою.

БРИТАНСЬКА ОПОЗИЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ СКЛИКАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ.

Лондон, 20 вересня. — Консервативна й ліберальна партії домагаються від лейбуристського уряду скликання надзвичайної сесії парламенту з метою провірення та одобрення або відкинення акції уряду в справі девальвації фунта. Уряд може цей виклик опозиції прийняти, або відкинути. В цій справі з кінцем цього тижня відбудеться засідання уряду.

ДАЛЕКОДУЧІ НАСЛІДКИ ДЕВАЛЬВАЦІЇ В СВІТІ.

Париж, 20 вересня. — Девальвація англійського фунта стерлінгів, а в слід за ним теж грошей майже всіх інших країн західної господарської системи, викликали загальне велике потрясіння та чималий хаос, але теж оптимізм, що в той спосіб пощастить оздоровити господарства всіх драїн. Всі країни переводять наглу переоцінку вартості, відбуваються конференції і наради, висловлюється побоювання і надії, але все це діється без будь-якої паніки.

20 КРАЇН ПІДПИСАЛИ КОНВЕНЦІЮ РУХУ.

Женева, Швайцарія, 20 вересня. — Двадцять країн, вклячно зі Злученими Державами Америки, прийняли тут учора нову конвенцію дорожнього руху в світі. Конвенція, пригатована Міжнародною Конференцією Шляхового Руху під наглядом Об'єднаних Націй, консолідує та поліпшує дотеперішні міжнародні договори відносно руху на автострадах. Зокрема вона нормує в міжнародній площині такі справи як: права їзди, знаки і сигнали на автострадах, технічні умови для автомашин, що вступають на шляхи міжнародного руху, документація і ресстрація шоферів і т. п.

ЧЕХИ І ЗАСУДИЛИ СЕКРЕТАРЯ АРХІЄПІСКОПА

Прага, 20 вересня. — Большевиський суд в Чехословаччині засудив на 10 років тюрми Теодора Функа, секретаря празького архієпископа Йозефа Берана, тепер під домашнім арештом. Функа засуджено за „найвищу зраду“. Подорожницю процесу не подано. Рівночасно словацька комуністична преса повідомила, що акоротці має відбутися великий процес проти цілого ряду словацьких селян, обвинувачених в „бунті проти влади“. Обвинувачені селяни мали брати участь в обороні своїх священників перед комуністичною поліцією, що намагалася їх арештувати.

ДАЛЬШІ ЛІДСУДНІ В БУДАПЕШТІ „ПРИЗНАЮТЬСЯ“ ДО ВІЙНИ.

Будапешт, Мадаріяна, 20 вересня. — На вчорашній судовій розправі проти бывшего комуністичного міністра закордонних справ, Ляйла Раяка, та цілого ряду інших осіб, закінчено переслухання підсудних. Всі вони замишного призналися до закидуваних їм злочинів шпигунства та змови з Тітом для повалення відданого Москві теперішнього режиму.

ЯПОНЦІ ВТІКАЮТЬ З ФОРМОЗИ ДО ЯПОНІЇ.

Токіо, 20 вересня. — В останню часі збільшилася безпосередня загроза захоплення острова Формози китайськими большевицькими військами. У зв'язку з цим китайці масово починають втікати до Японії.

ПЕРЕШКОДИЛИ В БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ ЗЛОДІЙСТВІ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 20 вересня. — Контрольована Советами німецька залізнична поліція почала крадіжку залізничного устаткування з американського сектора міста. Американські військові власті вислали негайно свою і німецьку поліцію і та в останній хвилині відбрала від большевицьких вкрадене добро.

В ПАРИЖІ ПОЧАЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ЮНЕСКО.

Париж, 20 вересня. — Учора тут почалася четверта з черги конференція ЮНЕСКО (Виховної, Наукової й Культурної Організації Об'єднаних Націй). Предсідня організація, д-р Джеймс Торрес Водет, відкриваючи конференцію висловив надію, що вона дасть свій великий вклад в загальне змагання до тривкого і справедливого миру в світі.

НОВІ ВИСОКІ АМЕРИКАНСЬКІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Франкфурт, 20 вересня. — Джан Дж. МекКлой, американський високий комісар в Німеччині, іменував учора ген. Джорджа П. Гейса своїм заступником, а Бенджаміна Дж. Буттенвісера своїм помічником. Ген. Гейс був досі заступником військового губернатора.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY.

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha рік року	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha рік місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Західній:			
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha рік року	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha рік місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділок (англійською частинкою):			
Ha рік	\$2.50	One year	\$2.50
Ha рік року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПІВНІЧНО-АТЛАНТИЙСЬКА РАДА

До подій, наслідки яких дадуться відчуття в ближній чи дальшій будучині, а які закінчили останніми днями, належить створення Північно-Атлантичної Ради, що минулої суботи сформувалась в Вашингтоні та відбула свої перші наради. Ця Рада це вислід Північно-Атлантичного Пакту, яким 12 держав зобов'язались до спільної оборони перед нападником. На тій першій нараді Північно-Атлантичної Ради рішено створити "Комітет Оборони" і "Мілітарний Комітет" з "Постійною Групою", яка складається з представників Злучених Держав, Великої Британії та Франції й має пильнувати, щоб були виконані всі плани, що відносяться до оборони "Заходу".

Як бачимо, це ніщо інше, а мобілізація мілітарних сил на випадок війни. З ким та війна мала би бути, навіть не згадується, бо це вже вважається самозрозумілим. Це ж війна з Москвою, бо якби не було обави перед війною з нею, то не було б взагалі ні Північно-Атлантичного Пакту, ні Північно-Атлантичної Ради з її мілітарними установами, що мають боронити "Захід". Офіційно йдеться тут про допомогу Об'єднаним Державам вдержувати міжнародний мир у світі. Це головна причина повстання Північно-Атлантичного Пакту. Далі говориться про спільну спадщину тих держав, що об'єдналися тим договором, а яка виявляє себе в любові до свободи.

До 12 держав, що об'єдналися для оборони "Заходу" та "свободи" належать теж і Злучені Держави. На те останнє звертається це й тепер загальну увагу американського громадянства, світу та ентузіастичних агресорів, щоб усім було ясно, що це за подія сталася. Хочеться тим способом підкреслити, що вже на початку 1914 рік, ні 1939, коли ті, що розпочинали війну, були переконані, що Злучені Держави будуть держатись осторонь. Тепер — перший раз у цілій своїй історії — Злучені Держави підписали документ, яким зобов'язались боронити перед нападником "громаду по обидвох боках Атлантичного океану". В тому документі Злучені Держави ще заявили, що ця "громада" тісно зв'язана минулим — спільною спадщиною і "цивілізацією".

Є натяки, що число держав, що є членами Північно-Атлантичного Пакту може бути більшим. Теж агресія, про яку говориться в договорі, не мусить бути нападом тільки на якусь з тих 12 держав, а може відноситись до такої території, яка є в сфері інтересів тих 12 держав, чи тільки деяких з них. Отже масмо двері, широко отворені для різного роду інтерпретації. Навіть державний переворот, подібний до цього, що його перевели комуністи при допомозі Кремля в Чехословаччині, може тепер бути визнаний за агресію, проти якої допускаєся чи навіть конкретна мілітарна інтервенція.

Ця мобілізація "Заходу" побудована в першу чергу на американській матеріальній та мілітарній допомозі. Це є "демократичний вал" країн західної цивілізації проти "Сходу", репрезентованого Москвою. Під мілітарним оглядом це велика сила. Тільки — як нам здається — мілітарна, сила, навіть найбільша, буде заслаба за ентузіастичним воєнним конфліктом з Кремлем, коли не буде завчасу звернена більша увага на найбільшу проти-комуністичну силу, на поневолені червоною Москвою народи, зокрема на такі як Україна, що належали і належать до "Заходу".

Сесія Генеральної Асамблеї

У вівторок, 20-го вересня, почалася в Лейк Сокес в Нью-Йорку вже четверта з черги сесія Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй. Крім пологодження звичайних формальностей, як вибір президента і його заступників, провірка кредитів, встановлення діючих комітетів, ухвалення порядку нарад та вибору генерального секретаря, передбачено обговорення та пологодження ще таких справ: 1. Вибір або доповнення нових членів Ради Безпеки, Економічної і Соціальної Ради та Протекторатної Ради; 2. Справа нових членів; 3. Справа Палестини, зокрема справа інтер-націоналізації Єрусалиму; 4. Вирішення дальшої долі буйських італійських колоній в Африці; 5. Справа Індонезії; 6. Комуністична загроза для незалежності та інтегральності Греції; 7. Справа незалежності Кореї; 8. Міжнародна контролі атомової енергії; 9. Порушення мирових договорів Болгарією, Румунією і Мадяриною щодо людських прав; 10. Економічний розвиток відсталіх країн; 11. Проект конвенції в справі свободи інформації; 12. Справа втілюв і бездержавних; 13. Бюджет організації та цілий ряд інших справ, що їх на тимчасовому порядку є 59 на головній листі та 12 на додатковій.

Сьогодні для кожного ясно, що Об'єднані Нації далеко не виконують тієї ролі, яку призначили їй організації її творці. Відомі теж причини цього, головна з яких криється в самому чартері, що признає право вето великим державам. Користуючись з того права, чи краще — надживаючи його, представники Советського Союзу підняли, щоб вбити вже зародку всі можливості будь-яких конкретних рішень тої міжнародної організації, що не відповідали б советським цілям. Там де можна скористатися з права вето, вони це роблять, а де не можна — вони прямо ігнорують постанови організації, як це було у випадку з Кореєю, Грецією та іншими немилими їм справами. З другого боку, вони докладають всіх зусиль, щобши цю організацію перемінити в свою пропагандивну трибуну, проголошуючи з неї свої підривні тези.

Ясно, що в таких обставинах Організація Об'єднаних Націй мусила втратити багато зі свого престижу в світі і вона була б його втратила цілком та перемінилася в таку саму мертву устанovu, якою була між двома світовими війнами небіжка Ліга Націй, якщо б Злучені Держави, Великобританія та інші країни не робили таких великих зусиль на вдержання тої інституції. Власне

завдяки цим зусильям Об'єднані Нації, хоча і не мають багато можливостей перевести свої рішення в життя, все ж таки залишаються важливим виразником міжнародної опінії і вже це саме заставляє агресивний більшовизм з цим рахуватися.

Головною метою творців Об'єднаних Націй було створити інституцію, яка могла б гарантувати міжнародний мир та відповідну безпеку поодиноким країнам і народам. Але власне в цих головних цілях Об'єднані Нації показали найбільш безрадним. Більшевики проковтнули кілька країн вже після створення тої організації. Всі дотеперішні комісії, звіти і наради в нічому не потрапили забезпечити Греції перед комуністичною агресією, не потрапили цього зробити в Кореї та в багатьох інших кінцях світу. В таких обставинах західні демо-

кратії, базуючись на чартері О. Н., вважали за необхідне створити регіональні оборонні групи в роді Брюссельського союзу та Атлантичного пакту, і цим розв'язати не тільки ці справи, що з ними не можуть собі дати раду О. Н., але й надати відповідної переконливої сили й становити більшої в самій цій міжнародній організації. Це без сумніву скріплює її авторитет.

Теперішня сесія Генеральної Асамблеї почалася в дуже складному міжнародному положенні. Холодна війна продовжується з цілою силою, хоча і в змінених формах та в інших місцях. Але східно-західний антагонізм і ворожість є завжди за тими подіями. Советський Союз вже навіть не заважає собі багато труду, щоб перед очима заходу скришити свою практичну підготовку до війни, а західні союзники теж не виявляють більшої охоти очікувати советського

(Докладніше на стор. 2-й)

М. Шлемкевич.

Підстава духової єдності

Енциклопедія Українознавства вже вийшла з тих робочих кімнат наших учених, вона переходить крізь виробничі друкарські варстати. Перший випуск — книжка оце появилася і розсилається передплатникам. Свідоме українське суспільство всього світу нетерпляче чекає кожного місяця чергових випусків, поки на полицях українських хат постане бік-залиній завіс не пишатиметься в твердій обкладинці найновіша книга знання про нашу Україну.

В 75-річчя існування Науково-Товариство ім. Шевченка дає нашій громаді достойний мовимент своєї праці і одне із того, що сьогодні нам справді перше на потребу.

Останніми часами наші часописи, промови переповнені закликками до єдності, а в церквах дає думати молитва: — Боже нам єдність подай! Але життя створює передмови не так щільнішого об'єднання, як навіпаки — зораз більших пропастей між українськими громадами. Адже найглибші поділи, — ті, що найтяжче вирівнюються, — створені у нас географічно-політичними кордонами. Розділ між двома українськими церквами утвердився в межах, проведених часу нашими силами почерез нашу землю. — Різниця між "східняками" і "західняками" — галичанами і вікнці "старою еміграцією" подібно ж створені нерасовими відмінностями внутрі українства, не ідеологічними розходженнями, але життєвими привичками, вивореними в замкнутах одне від одного суспільствах. — Навіть на дні

голосного роздору в націоналістичній організації дежить віддаль між закордонним і краєвим проводами однієї коліс організації, віддаль припечатана чужими — польськими і німецькими — граничними сторожами.

Та сьогодні вже не Збруч-річки, і не білі граничні стояли, але цілі океани ділять українські громади одну від однієї. В такому відокремленні постають і з року на рік поглиблюватимуться різниці життєвих привичок і поглядів між ними. Могло б дійти до того, що українці ЗДА не розуміли-муть українців Австралії, українці з Бразилії глядітимуть на українців із Англії, як на іншу щастя повороту на батьківщину, про котре мріють ті громади, чи не зустрінуться вони там не як одна родина, але як ворожі табори. І чи замість українського миру не принесуть вони страждальний батьківщині нових суперечок, а то і нову громадянську війну?

Колись при всіх расових відмінностях унутрі українського народу, при всіх територіальних і партійних поділах, — все ж мали ми всі щось одне, незалежно спільне, всім дороге: — наш рідний край, українське землю. Нарід формувал її, з любов'ю обробляючи, і вона формувала наше тіло і нашого духа працею, якої вимагала, плодами, підсоном, краєвим. У такому взаємодії між землею і людиною створювався пересічний тип українця і злагіднювалися внутрішні розколини. Ми були спільною однією землею.

Нинішній український народ, який частував його смачними піржками із солодким чаєм та запашною сигарою, із сучасної кімнати почали долітати душороздираючі зойки його жінки та малолітньої доньки.

— Чуєте, Кульчицький, який ви не підійдете всього, що ми вам запропонували, ці зойки будуть ще й не такі. Пожалуйте їх...

Інженер втрапив притомність. Його привели до пам'яті і знову запропонували підписати версію про організацію ним велику шкідницьку групу на одному Рудокерівнічті.

Що робили в ГПУ з його жінкою та дівчинкою, він так і не довідався. До табору його привезли з 16-ма роками.

Найстрашнішими були тортури в Московському Лефортовському відділі Луб'янки.

Іван Куземський.

Кооперативне будівництво українських осель

Багато з емігрантів, що вже приїхали, або прийдуть до Америки, залишаться тут уже на постійний побут. А й ті, для котрих Злучені Держави є тільки станцією для пересідки в напрямі вимірної мети їхньої подорожі, можуть силою незалежних від цих обставин, збільшити ряди цих перших. З приїздом до Америки кінчаються довгі й непевні часи "сидження на нерозплаканих клунках", а господарсько устаткована країна дає змогу тим людям планувати на довшу мету. Безперечно, що серед низки проблем щоденного життя, на перше місце висувається питання відповідного забезпечення на майбутнє. Цю проблему не розв'язують вповні й задовільно тимчасові місця праці, бо йдеться про те, щоб влаштувати себе так, щоб якнайменше відчуття різного роду господарських катаклізмів, безробіття, страйки й т. п.

З досвіду з Рідного Краю, а головне із спостережень короткого побуту в Америці, робимо висновки, що найкраще забезпечення дає земля. Ми бачимо, що власниками фарм є

Сьогодні і цієї пов'язі не стало. Залишився нам тільки спомин нашої батьківщини, збережений в пам'яті і в культурі: — письменстві, мистецтві, науці, праві, політиці. Ми стали спільнотою духових зв'язків, а не спільнотою однієї землі. І перед нами стоїть руба питання: — або розбудуємо ці зв'язки і змінимо їх, — або розсиплемося як листя обірване з одного дерева і розкинуто вітрами на всі сторони світу.

Саме в пору з'являється Енциклопедія Українознавства. Вона утверджує спільний нам усім спомин батьківщини, пам'ять про неї й її культуру. Це останнє слово науки про Україну, слово сказане в згідній співпраці учених з усіх українських земель. Таким чином це останнє соборне слово науки про Україну, це вираз того спільного, що в'яже нас розсварених і розпорохених по всіх континентах в одну національну спільноту. Енциклопедія Українознавства це вислів духового підложжя, того ґрунту, що, на ньому всі стоїмо; це вислів нашої духової батьківщини, яка залишилася нам після утрати рідної землі.

Колись наші переселенці, покидаючи рідні села, брали з собою в хустині грудку землі в далеку мандрівку. Сучасне

(Докладніше на стор. 3-й)

не тільки "з діда прадіда" рільники, але й мистці, лікарі, адвокати, професори, бизнесмени, робітники. Іде вказує, як високо тут одиновість, та яке велике довіряється до землі. Крім того й уряд провадить відповідну аграрну політику, яка причиняється до збільшення зашкардення і попиту на землю.

Українець виявляє спеціальне привязання і любов до землі. Тому й не диво, що вже за короткий час побуту в Америці інтересується цим питанням, та заздалегідь планує придбати кусок землі й завести господарку. Думаю, що ця справа не може лишитися індивідуальною, але повинна бути ведена й зреалізована організовано, за заздалегідь виготовленим планом. Йдеться імені про те, щоб допомогти ще якійсь незорієнтованим людям в їхніх починках, а головне змагати до групового, по кілька, кільканадцять родин, поселення, творячи в той спосіб окремі українські оселі. Це має як індивідуальне, так і загально національне велике значення.

Нові поселенці не будуть диспонувати надто великими матеріальними засобами, щоб творити господарства з сотнями акрів; це будуть здебільшого 30, 40, 50 акров. В такому випадку кожний зокрема не міг би дозволити собі на закуп дорогих технічних засобів обробки землі, ні на те, щоб користуватися примітивними. Зате оселі могли би набувати потрібне технічне господарське устаткування для спільного користування. А далі, спільне періодичне чи сталі ангажування господарських фахівців, передплата фахових журналів, транспорт продуктів до ринків збуту — це далеко не всі господарські фактори, які промовляють за груповим поселенням.

Коли в містах не було й не є можливим практично перевести акції групового поселення, то не можна реплікувати з тих можливостей на провінції. Не має здається на світі народу, який так дуже любить гуртове життя, як українці. Цей цінний риси українського народу не належало б злегковажити, але й треба використати у нійшій плануванні.

Питання установа, яка мала б розробити докладний план і перевести його в життя, не є другорядним. Праця напевно не буде легкою, а переловом не буде, та й не може бути обрахована на зиски, для поодиноких людей. Це праця ідейна! До неї можуть і повинні братися люди з ідейним навантаженням вже проробленої народно-господарської роботи. Цими людьми є безперечно наші кооператори. За них свідчать історичні досягнення у розбудові нашого господарського й культурно-освітнього життя у Рідному Краю. За ними отже слово й ініціатива в організації кооперативів для переведення плану творення українських осель.

На кінець хочемо відмітити, що ціллю цієї короткої статті є вичити думки кооператорів, агрономів, інженерів-будівельників, та саме найбільше зацікавлених поселенців, щодо самої ідеї творення українських осель. Про практичний кооперативний підхід до цієї справи — пізніше. Коли знаємо, що оселі шведів в Америці існують уже біля 200 років, то легко зрозуміти, яке велике значення мали б для української справи українські оселі в Америці, де можна б плекати легше як деінде українську культуру, мову, традиції й т. п.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕННЮ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

118)

Бухгальтер одного з сибірських комбінатів мав німецьке прізвище Кіндерман та побатькові Карлович. Йому створили справу і приліпили 10 років (потенційна схильність до фашизму).

Колишній педагог-жид Волінський за приєднання до баптистів дістав 5 років Сибірських таборів.

Колхозник Маркович за відмову співпрацювати сексотом у прикордонному з Польщею містечку був покараний п'ятьма роками за "підозру в шпигунській діяльності".

Будівельний технік Великанов з Вороніж мав п'ять років за "антисовєтську агітацію", яка полягала в тому, що в колі своїх службовців технічного відділу назвав Калініна "Завідуючим советською владою".

Відомого богослова й математика Павла Флоренського за відмову зректися священного сану, засудили на 10 років сибірських таборів.

І так далі, і так далі, і подібно до того...

людину величезну на зріст та поважної сили, катували шестеро. Йому кляли на груди дошки, по яких були потім пудовими гирами. Коли з горла у нього пішла кров, він згодився підписати на себе будьяке обвинувачення. І підписав.

Командувача Чорноморською флотією Орлова та 40 інших командирів розстріляли, Максимову ж дали 15 років. На запитання, за що ж дали йому стільки, він відповідав одне і те саме: "не знаю".

Колишнього редактора М. однієї столичної газети катували сидінням на стільці. Після трьохденного сидіння у нього почала випадати пряма кишка.

Інженера Смирнова з-під Москви примусили стояти біля самої стіни, торкаючись її обличчям та носками ніг. Після трьохденного стояння та кількох втрат притомності обвинувачення у "шкідництві" було підписане. Смирнову

дали 15 років, і прислали до Заполяр'я.

Групу латишів з-під Томська обвинувачували "у співчужанні хрестовому поході, який організовується Папою Римським". Їх засудили до найвищої міри покарання, всіх позв'язували і з гумовими "грушми" в роті повели до лісу розстрілювати. Десятьох чи одинадцятьох розстріляли, а останньому — Алксніса — в останню хвилину розстріл замінили 10-ма роками. Потім він часто згадував:

— Цієї гумової "груші" я не забуду ніколи!

Коли в 1938 році він відбув свій останній рік, Москва прислала йому ще п'ять років. У розпачі він збирався кінчити життя самогубством, але через якийсь час Алксніс переші себе і знову потягнув таборів лямпу. Він працював при технічному нормуванні і це врятувало його від тяжкої таборової праці.

Одного арештованого катували особливо. Коли слід-

З життя укр. емігранції.

Сумівське свято в Н. Ульмі

Піднесено урочисті дні 27-28 серпня 1949 р. залишилися надовго в пам'яті мешканців Ново-Ульмівського табору і численної сумівської молоді, що, не зважаючи на грошеві та інші труднощі, з'їхалася на своє свято-звіт у трирічній відпівдення СУМ-у на еміграції. Відліки сумівців з Н. Ульму, Ляйпгайма, Ділінгену, Цуфенгаузена, Ельвангену, Нойбургу та французької зони Німеччини маніфестували свою відданість Рідному Краєві. Свята, що відбувалися якраз у ці дні на інших теренах скитальщини, проходили під криком: „Лицем до воюючої України“!

З Богом і Україною в серці.

Раніше серпневе сонце пробивало своїми пасмами через мутний туман а на вхідній таборовій брамі красуються слова: „Привіт учасникам сумівського Завігу! „На головній площі завітчанна зеленню і прикрашена кликами трибуна. Ще тільки 6-та година ранку, але в сумівській домівці команда свята вже закінчує свої ділові сходни. Енергійний командант Дмитро Шторгін здає короткі й вичерпні розпорядження. Всі мусять бути на своїх місцях, все повинно йти по плану.

Сумівці поспішають до церков на Богослуження, а ось годинник показує десять. На спортивній площі шикуються колони. Після звітів писар команди свята, Зенон Кравець, читає організаційний наказ. Стрункі колони чітким воєнним кроком вимаршувють на головну таборову площу і вставляються біля трибуни. Зацікавлені таборяни, запрошені гості, серед яких — ветерани визвольних змагань — генерали й полковники, дивляться на міцну і життєрадісну молодь і в очах їхніх спалахує вогонь гордості. На високих щоглах біля трибуни підіймаються прапори — національний і СУМ-у. Навколо колони, море фарб сумівських одностроїв.

Лунають слова святкового наказу. Командант свята рапортує виконуючому обов'язки керівника ЦК СУМ-у О. Калиннику. На трибуні, де майорить історичний прапор визвольних змагань 1917-1920 років, прапори Пласту та СУВ-у, виходять члени ЦК СУМ-у О. Калинник, В. Коваль та запрошені гості. Величне свято відкривається. З промовою виступає О. Калинник. Він вітає всю молодь-сумівців, пластову молодь, присутніх. „На нас сьогодні звернені очі наших ворогів і приятелів визвольної боротьби в Україні“ — каже промовець. Наша праця показує, що ми стоїмо на правильній дорозі і що наша діяльність не послабла в зв'язку з розпорощенням еміграції, а навпаки — ще більше скріпила і поширилася. Звернення до сумівців:

„готуймо себе в лавах СУМ-у до грядучих подій, будьмо гідними стати в пробоєві лави Сумівської Дивізії, що здобуватиме золоту вершину століття — Київ“ — бесідник закінчує свою промову і, привітавши присутнього на трибуні генерала Омеляновича - Павленка, передає йому слово. Сумівська молодь вслухується в кожне його слово, готова йти в огонь боїв, щоб назавжди перемогти ворога й здобути волю своїй землі. Від УВКоза виступає ген. Омелянович-Павленко (молодший), від СУВ-у генерал Смовський, від СГД п. Удовиченко. Полковник Побігущий й проф. Маланок забирають слово від СУК-у. Промовляє також доктор Дашкевич (від управи табору), доктор Тененко від місцевої гімназії та п. Орлігон від СУЖ-у. Всі вони здоровляють молодь і бажають витривалості, гарту сили й духу на нашому тяжкому шляху до перемоги.

Спортова площа і затишок театральної залі.

В після обідню пору Ново-Ульмівська спортова площа привітно зустрічає сумівську молодь. Стусан кулею, мет диском, біги, скоки в далечині, нарешті футбольні змагання між Ляйпгаймом, Цуфенгаузом і Новим-Ульмом — все це було неабиякою розвагою не лише для молоді, а й численних старших віком гостей, що прийшли подивитися на міжсередкові спортивні змагання. Навколо веселих молодечих усміх, жарти, веселі розмови. В кожного на грудях святкові значки, стрічки з національними фарбами. Якоюсь швидко й непомітно наближався вечір. Приготована вечора довго не могла чекати і декому не хотючи доводилося покидати спортову площу.

Після вечери знову збірка, зняття прапорів і... прийняття, прикрашена таборова зала. Лунають революційні пісні Н. Ульмівського хору, виступає сумівський хор з Ділінгену. Цуфенгаузенці розвеселяють молодь чудовою „музичною клоунадою“. Пісні й танки закінчуються виставою, яку показав драматичний гурток при сумівському Осередку Н. Ульму.

Десь біля півночі дружна сумівська сім'я, повна вражень, вкладає спати. І лише в сумівській домівці ще довго продовжувалися сходни команди свята в присутності відповідальних керівників ЦК СУМ-у.

„Несплямити чести моєї Нації“.

Восьма година ранку другого дня застает всіх на ногах. Підіймаються прапори. Всі йдуть до церков помолитися Всевишньому, подякувати за прожиті й просити сил й допомоги на майбутнє. Закінчу-

ється Богослужіння і сумівські колони вже вистручилися на головній таборовій площі. З трибуни дивляться до сотки очей. Серед відповідальних керівників СУМ-у на трибуні О. Калинник, В. Коваль, М. Кравчук, Д. Питуляк та інші. З гостей вирізняються генерали Омелянович - Павленко, Смовський та полковник Побігущий. 86 друзів і подруг ставляться до присяги. Вони присягають на прапор героїчного СУМ-у, клянуться перед Богом і Україною — ніколи не сплямити чести своєї Нації та крові мільйонів поляглих борців. Після присяги роздаються сумівські квитки. Присяга закінчується дефілядою. Рівні, стрункі колони проходять повз трибуну. На чолі колони в сумівських одностроїв крокують легендарні упівці.

Слідами героїчних попередників.

Сумівці і гості оглядають виставку сумівських робіт. Тут знайдете і порцелянові вироби і фото-альбоми та фото-вітрини з життя Осередків, протестантийних сумівських демонстрацій-протестів голоду 1933 року та більшовицького терору на Україні і фотознімки з життя й боротьби УПА. На одному зі столиків можна було бачити польову сумку, свисток, пояс, шоденник та інші речі командира рейдуючих відділів УПА в Європу. Кожен сумівець дивиться і йому хочеться йти слідами своїх героїчних друзів.

Сигнал. Всі збираються до приміщення. Це ідеологічна частина свята. На трибуні являється всім відомий поет Петро Карпенко-Криниця, виголошуючи яскраву змістом своїм доповідь на ідеологічно-програмову тему. Наступає доповідь провідного референта Крайового Комітету СУМ-у Микола Кравчук.

Знову площа. Сумівці з Ляйпгайму показують складні фізкультурні вправи і вежі, дівчата під звуки музики ритмічні вправи. Задоволення молоді розходиться на вечерю, а в клубі вже йде підготовка до прощальної художньої частини. На площі готується все необхідне до сумівських огнів.

Западають вечірні приємки. Зібрана публіка слухає висвітлення сумівців з Ляйпгайму. Хорові точки чергуються з танцями і собою співами. Справляє велике враження уривок з опери „Запорожець за Дунаєм“.

Художня частина закінчилась. Всі збираються на таборовій площі. Стоять знову рівні колони. Запалюється ватра. Надходить час хвилюючого прощання. Площа освітлюється полум'ям ватри і видно сивооголового генерала Омеляновича - Павленка, представника ЦК СУМ-у, численних гостей-таборян. Комендант свята вітає генералів. Генерал Омелянович - Павленко говорить до молоді. З прощальними словами виступають від ЦК СУМ-у О. Калинник, від Крайового Комітету СУМ-у Микола Кравчук. Роздаються грамоти за успіхи в спортивних змаганнях. Запалюється смолоскипи відліку юного СУМ-у і розпочинається символічний похід на Київ, у знак роковин здобуття єдиними арміями Києва в 1919 році. За довгою стрічкою палаючих смолоскипів, що їх несуть юні сумівці, крокують відділи в глибину темряви. Лунають революційні пісні. Кожен хвилюється в піднесеному настрої. У кожного єдине бажання: йти слідами героїчних попередників, принести звільнення Україні. З молодечих грудей вириваються слова молитви. І стара мати витирає слезу зі своїх очей, в задумі схиляється батько незнайомого сина... а слова лунають, лийнуть до Бога:

„Боже Великий, Творче Всесильне!
На нашу Рідну Землю
споглянь
Край у неволі...
Сурми сурма. Останній наказ команданта і остання команда:
„Честь Україні!“ —
і багато голосне, гомове:
„Готов боронити!“
закінчив величаво свято сумівської молоді в Новому-Ульмі.
В. Зявць.

СЛУЖБА БОЖА

Літургія св. ІОАННА ЗЛАТОУСТОГО
НА МІШАНИЙ ХОР
МУЗИКУ СКАВ
ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ
НА ПІДСТАВІ НАПІВІВ ІРМОЛОЯ ЛЬВІВСЬКОГО
ТА ПРОСТОПІНІЯ ПІДКАРПАТСЬКОГО
Ціна \$2.50.

Замовлення враз з належністю слати до:
"СВОВОДА"
81-83 GRAND STREET (P. O. BOX 346) JERSEY CITY 3, N. J.

НОВИЙ ПРАКТИЧНИЙ
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ

АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ

СЛОВАР

Найбільше уживане слово в українській мові, з повним перекладом української мови.

Заледі Г. ПІЛІЦКО.

Ціна 75 центів.

THE NEW PRACTICAL

UKRAINIAN-ENGLISH

— and —

ENGLISH-UKRAINIAN

DICTIONARY

giving the pronunciation of the most used English words in Ukrainian sounds.

By H. PLATSKO

Price 75 cents.

Замовлення враз з належністю слати до:

"СВОВОДА"

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

З ЖИТТЯ АМЕРИКАНСЬКИХ
ЛИТОВЦІВ.

Філадельфія. — За відомленнями литовської пресою служби американці литовського походження розвивають тепер дуже енергійне життя. Так від 8—11 вересня відбувся в Елізабет, Н. Дж. конгрес литовської католи. молоді, організованої в товаристві „Литовські Лицарі“, а на 5 жовтня скликаний конгрес литовського духовенства у Філадельфії. Негайно після того, бо 7-го жовтня почнеться теж у Філадельфії зїзд литовських скитальників, які приєднались до організації Балф. Є це скорочена назва Спільного Фонду Американських Литовців.

Національний конгрес американських литовців відбувається в дні 4—6 листопада в Нью-Йорку на чисто політичному тлі. Його метою буде підшукування засобів до визволення Литви з московського ярма. Для підтримки визвольних змагань приїде з Риму шеф литовського дипломатичного корпусу, Станіслав Лозорайтис.

Ново прибулі з еміграції литовські діписти приносорюються до американських від-

носин і посилюють литовське життя. Один з них, письменник Людовик Довіденас, почав писати працю п. з. „Литовці під Пенсилванійськими горами“. — (К. В.).

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА ВИДАЄ НАУКОВО-ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Вже появилася 1-ий випуск і розсилається передплатникам.

Умови передплати: — за всі 10 випусків (до 1-го жовтня) \$18.44; — в двох ратах \$21.00. — в місячних ратах по \$2.50.

Жадайте проспектів.

Замовляти прохують на адресу: M. Shlemkewych, 347 Crier Ave., Elizabeth, N. J., або у місцевих кольпортерів.

В кожній українській хаті повинна знайтися ця найновіша Книга Знання про Україну.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 3-го вересня 1949 року, в 68. році життя зійшла з життя в автомобільній аварії

АНАСТАЗІЯ МАСІВЧУК, членкиня Тов. ім. Маріїни Шаманевича, вік 64 У. Н. Союзу в Гемпшені, Мін.

Покійна походила з села Слобода Долна, пов. Бучач, Зах. України. Пожила в сирітстві у сестри, чотирьох синів: Henry, Frank, Anthony і Stanley, одну дочку Pauline замужу Banish, сиріткою і сестру в Польщі.

Похорон відбувся 6. вересня з погребового заведення при урочищі родичів, членів і знайомих до церкви Неп. Зіч. Пр. Діни Марії, в вікнах на цвинтарі Mount Olivet. — В. П. П.

В. Крушельницький, фін. секр.

Дня 11. вересня 1949 року помер у 61. році життя

ІВАН КАМЕНЕЦЬКИЙ, член Тов. У. Н. Союзу, вік 292 в Дітроїті, Мін.

Покійний походив зі села Крипе, пов. Скалат, Зах. України. Був тихою людиною і любив допомогти в нещасті морально і матеріально та саме тепер залишив уряд секретаря-касиєра в укр. допоміжній Команді. Коли Іван з другим членом Комітету за помішаним, дідом, пораненим, сиріткою, дитиною, авто наїхав на него і так сильно відкинуло і ушкодило, що не було рятунку. Покійний був самотній. Пожила в сирітстві двох братів і сестру, а саме Веч. о. Іоанніса Петра в Торонто, Онт., Веч. о. Іоанніса Василя в Едмонтоні, Алта, та сестру в Торонто.

Похорон відбувся 13. вересня до укр. гр.-католи. церкви при Кліперт укр. при урочищі членів і урду та багатьох громадян. Тільки останні вівчари до Торонто, Онт., Канада, до 15. вересня поховано. — В. П. П.

П. Білек, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

І. М. в Стемфорді. — Покійний Іван Кресан вступив до братства Я. У. Н. Союзу 19-го січня 1913 р.

В кожній українській хаті повинна знаходитися часопис „Свобода“.

ПОШУКУВАННЯ

ПОШУКУ колишніх власників фірми „CAUROM“ з Ченіонет, промисловців DAAR & ROSKIES. Бажаю з ними переплатити.

BURAK LIE
Freiburg i/B.
Schwarzwaldstrasse 22,
Deutschland — Baden.

БАРИЦЕВСЬКИЙ ІВАН

шукає приятелів і знайомих з міста Володимир над Збручем. Прошу з'ясуватися на адресу:

J. BARSZCZEWSKYJ
Twin Meadows Farm
Centerville, Md.

АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребани по \$150
і так низький як
ОБСЛУГА НАВКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE
ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
в БРОКН, БРОКЛІН, НЕВ
YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel. MEtrose 5-6577

УВАГА! — НОВОПРИБУЛІ!!!

Саме появилася й продається великий підручник

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО
6. лектора англійської мови на саскатчеванському університеті.

ЗМІСТ:
Фонетика (вимова), правопис, 10 лекцій (з граматикою, конверсацією, словником й вправами), складня, словотвір, ідіом й розмовні вирази (понад 1000), листування, ваги й міри, температура, гроші, стравопис, англо-український словник (понад 3000 слів з вимовою), скорочення, ключ до вимови.

260 ст. — Ціна (з пересилкою) 3.00 дол.

Замовляти можна в автора, залучивши поштовий переказ на 3.00 дол.

G. LUCKYJ
Quaker Hotel

417 West 121st Street, New York 27, N. Y.

Замовляйте негайно, бо перше видання обмежене до 500 копій!!!

ТАРЗАН, ч. 2181. Тікар переможцем.

Збентежений дивною тактикою Тікара, старий лев наскочив ще раз.

Та тепер Тікар самий зрозумів свою нагоду і перескакував збоку набік.

Він виминав ударів і самий кусав свого напасника за кожним разом.

Аж вкінці старий лев не міг довше витримати і, показичений, втік у нетри.